

Sygn. akt I. C 505/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia : 19 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący : **SSO Danuta Sawicz – Nowacka**

Protokolant : st.sekr.sąd Ewa Gzyl

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2019 roku w Zielonej Górze

na rozprawie sprawy

z powództwa **Skarbu Państwa- Archiwum Państwowe w Z. zastępowane przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w W.**

przeciwko **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanej spółki (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Archiwum Państwowego w Z. kwotę 317.954,53 zł (trzysta siedemnaście tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt trzy grosze) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18.09.2015 do dnia 31.12.2015 oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 1.01.2016 do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 14.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- nakazuje ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Zielonej Górze) kwotę 15898 zł tytułem nieuiszczonej opłaty stosunkowej od pozwu.

SSO Danuta Sawicz-Nowacka,-

Sygn. akt I C 505/16

UZASADNIENIE

Powód Skarb Państwa - Archiwum Państwowe w Z., zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wystąpił przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. z pozwem o zapłatę i wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym przez nakazanie pozwanemu, by zapłacił na rzecz powoda kwotę 317.954,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jednocześnie w przypadku wniesienia przez pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym lub skierowania przez Sąd orzekający sprawy na rozprawę z innej przyczyny, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 317.954,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2015 r. do dnia 31 grudnia

2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu swojego roszczenia powód podniósł, że w dniu 21 maja 2012 r. w wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego, zawarł ze stroną pozwaną umowę nr (...) na ukończenie budowy nowego obiektu Archiwum Państwowego w Z. wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem. Przedmiot zamówienia został opisany w oparciu o postanowienia umowy i Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia, projekty budowlane i wykonawcze oraz specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót wymienione w spisie dokumentacji projektowej stanowiącej załącznik nr 2 do umowy, wiedzę techniczną i wymogi ustawy Prawo budowlane, a także ofertę wykonawcy z dnia 26 kwietnia 2012 r. wraz z kopią Tabeli zadań i Cen, stanowiącą załącznik nr 1 do Umowy.

Powód podniósł, że wykonawca oświadczył, że zapoznał się z zakresem robót opisanych dokumentacją projektową oraz uzyskał wyczerpujące informacje o warunkach istniejących na terenie nieruchomości, na której mają być wykonane roboty, zapoznał się również z zakresem robót ukończonych jak i tych, które nie zostały ukończone oraz oświadczył, że otrzymane informacje umożliwiły mu jednoznaczną ocenę zakresu robót, warunków i czasu koniecznego do należytego wykonania zadania oraz pozwoliły na dokonanie ostatecznej kalkulacji wynagrodzenia. Strony też ustaliły, że w związku z realizacją przedmiotowej umowy przeprowadzane będą odbiory częściowe, w których dokonywany będzie odbiór zadań i podzadań określonych w tabelarycznym harmonogramie rzeczowo-finansowym rozliczeń miesięcznych, a wykonawca zobowiązał się do przekazania obiektu do użytkowania do dnia 30 września 2013 r.

Strony ustaliły, że termin gwarancji wynosi 60 miesięcy licząc od daty przekazania obiektu do użytkowania. Obowiązującą formą wynagrodzenia było wynagrodzenie ryczałtowe, które zostało określone za całość zadania na łączną kwotę 6.764.990,90 brutto. Strony przewidziały także kary umowne. Wykonawca zobowiązał się zapłacić jako karę umowną za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym lub w okresie gwarancji kwotę w wysokości 0,1% wynagrodzenia ryczałtowego brutto za każdy dzień opóźnienia, liczonej od dnia wyznaczonego na usunięcie wad. Powód podał, że już w okresie jesienno-zimowym 2013 roku zauważono, że dach został niewłaściwie wykonany, ponieważ miejscowo przeciekał. Na skutek wezwań Dyrektora prowadzącego Archiwum dotyczących usunięcia usterek pozwana spółka wykonała część robót likwidujących przyczyny przecieków w okresie do dnia 18 czerwca 2014 r. Jednakże naprawy okazały się nieskuteczne, a dach nadal przeciekał. Dyrektor ponownie zwrócił się do przedstawiciela spółki w sprawie dokonania oględzin i określenia zakresu niezbędnych robót koniecznych do usunięcia wad. Usterki miały zostać usunięte w terminie ok. 2-3 tygodni, jednak do początku 2015 roku to nie nastąpiło. W związku z powyższym Dyrektor Archiwum wyznaczył spółce (...) termin na usunięcie zaistniałych usterek technicznych dachu budynku na dzień 24 kwietnia 2015 r. W istocie jednak żadnych napraw nie dokonano, wciąż istniały liczne uchybienia. W związku z tym, że co najmniej cztery uzgodnione terminy usunięcia wad upłynęły bez efektu, Dyrektor zlecił kompetentnej osobie przeprowadzenie przeglądu technicznego budynku, a protokół z przeglądu przekazano wykonawcy, który następnie zlecił firmie budowlanej usunięcie wad dachu i rynny oraz rur spustowych. Wady usunięto do dnia 10 czerwca 2015 r. Z uwagi na zaistniałe opóźnienie powód naliczył należną karę umowną w wysokości 317.954,53 zł i wezwał pozwaną spółkę do uregulowania tej kwoty.

(...) S.A. odmówiła zapłaty kary umownej i wskazała, że wielokrotnie zwracała uwagę na to, że kąt nachylenia zaprojektowanego dachu jest zbyt mały i może powodować nieszczelność.

Strona powodowa nie zgodziła się ze stanowiskiem pozwanej spółki, gdyż to montaż obróbek dachowych w rejonie kominów, klapy dymowej i okna wjazdu dachowego został wykonany niestarannie i niezgodnie z instrukcjami producentów, a nadto nieprawidłowo zamontowano rynnę, a naprawa dachu w dniu 24 kwietnia 2015 r. nie została zrealizowana.

Powód wskazał, że kwota wynagrodzenia ryczałtowego brutto wykonawcy wynosi 6.764.990,90 zł, stąd wysokość kary umownej za jeden dzień zwłoki wynosi 6.764,99 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym (k. 676), pozwany został zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 317.954,53 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 18 września 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty a także kwoty 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 798-803) strona pozwana zaskarżając nakaz zapłaty w całości, wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Strona pozwana wydanemu nakazowi zarzuciła, że nie zaistniały przesłanki do naliczenia kar umownych przez powoda, których skutkiem byłoby powstanie roszczenia o zapłatę kwoty objętej nakazem, ewentualnie, że zaistniały przesłanki do miarkowania wysokości naliczonej przez powoda kary umownej.

W uzasadnieniu pozwana spółka podała, że istotą sporu między stronami jest przyczyna przeciekania dachu w okolicach wjazdu i klap oddymiających. Zgodnie z § 8 ust. 1 pozwana zobowiązała się wykonać zadanie, o którym mowa a § 1 - 3 umowy, m.in. zgodnie z dokumentacją projektową. Strona pozwana wykonała dach w oparciu o projekt wykonawczy -detale przejść dachowych, z którego wynika, że wokół kominów należy zamontować obróbki blacharskie, co zostało wykonane i odebrane przez powoda. Natomiast w ocenie strony pozwanej, przyczyną wilgoci na połaci dachowej, od wewnątrz, nie był przeciekający dach tylko różnica temperatur, która doprowadziła do powstania skroplin. Strona pozwana podniosła, iż powód nie przewidział w projekcie wykonawczym zabezpieczenia przed przedostawaniem się skroplin do wnętrza budynku, zaś strona pozwana zwracając się do powoda o akceptację dachówki, jako materiału do wbudowania, zgłosiła zastrzeżenie, że żadna dachówka, przy tak małym nachyleniu dachu, nie zapewnia pełniej szczelności, w związku z czym mogą wystąpić drobne skroplenia, jeżeli nie zostanie zastosowana pod dachówką dodatkowa izolacja szczelna, typu folia lub membrana. Zastosowanie folii lub membrany nie zostało przewidziane pierwotnie w projekcie wobec tego nie wchodziło w zakres robót, do których wykonania zobowiązana była strona pozwana. Membrana przewidziana w projekcie nie służyła jako zabezpieczenie przed skroplinami, lecz jako zabezpieczenie przez wiatrem. Zatem w przypadku powstania skroplin pod dachówką, mogło to doprowadzić do pojawienia się wody na membranie zabezpieczającej przed wiatrem, a następnie mogło dojść do pojawienia się plam na suficie. Strona pozwana zawiadamiała powoda, że przy tym kącie nachylenia dachu istnieje ryzyko wtłoczenia wody pod dachówkę lub obróbki, podczas opadów atmosferycznych, którym towarzyszą silne podmuchy wiatru. Pozwana podniosła, że w piśmie z dnia 09.01.2013 r. zakwestionowała zasadność montażu drabinek przeciwśniegowych, z uwagi na możliwość powstania zatorów śniegowych, a następnie cofania się wody roztopowej pod dachówkę do wewnątrz budynku, na poddasze, a w odpowiedzi, powód pismem z dnia 09.01.2013r. stwierdził, że jest to rozwiązanie projektowe i nie zmienił decyzji. Finalnie, drabinka przeciwśniegowa została zatwierdzona do zamontowania w dniu 04.02.2013r. Zdaniem pozwanej spółki, skoro przyczyna przeciekania dachu nie wynikała z wykonawstwa, a zastosowanego rozwiązania projektowego, o którym powód był poinformowany, to strona pozwana nie była zobowiązana do usunięcia wady. Powód wiedział, że zastosowanie rozwiązań wynikających z projektu wiąże się z powstaniem skroplin i powinien poinformować o tym projektanta. Jednak powód nie wykonał zmian w dokumentacji projektowej.

Wobec powyższego pozwana nie miała podstaw, aby wykonać roboty w inny sposób niż wynikało to z projektu wykonawczego, nie była też zobowiązana do usunięcia wady, ponieważ nie była to wada, za której powstanie odpowiedzialnym jest pozwana spółka. Zatem termin wyznaczony na usunięcie wady nie mógł rozpocząć biegu, a strona pozwana nie mogła popaść w opóźnienie.

Wykonane przez pozwaną czynności celem uszczelnienia dachu, były świadczeniem nie wchodzącym w zakres przedmiotu umowy, lecz świadczeniem dodatkowym, wynikającym z woli utrzymania dobrych relacji z powodem. Pozwany podkreślił, że wymienił szereg dachówek, które popękały wskutek chodzenia po dachu przez personel powoda, co również mogło być przyczyną zacieków.

Strona pozwana zaprzeczyła jakoby doszło do nienależytego wykonania umowy skutkującego naliczeniem kar umownych, a z ostrożności procesowej pozwana podniosła, że jeśli z opinii biegłego będzie wynikać, że przyczyną

przeciekania dachu było wadliwe wykonanie robót przez stronę pozwaną, tj. że ponosi odpowiedzialność za przeciekanie dachu w okolicach wjazdu i klapy oddymiającej, to zaistniały podstawy do miarkowania kary umownej.

Pozwana wykonała zobowiązanie w całości, zgodnie z projektem wykonawczym, zaś do powstania zawilgocenia przyczynił się powód, ponadto skroplenia wskazane na zdjęciach są znikome, co w żaden sposób nie wpływa na użyteczność obiektu, stąd strona pozwana nie wyrządziła powodowi żadnej szkody, wobec czego kara umowna jest rażąco wygórowana.

W piśmie procesowym z dnia 27 grudnia 2016 r. (k. 840-848) powód ustosunkowując się do treści sprzeciwu od nakazu zapłaty, podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko.

Powód zakwestionował twierdzenia strony pozwanej odnośnie występowania intensywnego skraplania się pary wodnej lub cofki, podkreślił, że przecieki występowały jedynie po opadach deszczu, nawet gdy opady nie były intensywne i tylko w miejscach źle wykonanych połączeń izolacji typu folia i tam, gdzie folia została wcześniej usunięta przez firmę (...) podczas wcześniejszych napraw dachu.

Powód podniósł, że poddasze ma charakter pomieszczenia nieużytkowego, zostało zaprojektowane i wykonane głównie jako ochrona instalacji central wentylacyjnych. Poddasze nie jest ogrzewane ani uszczelnione, co powoduje, że z reguły temperatura na zewnątrz budynku i na poddaszu wyrównuje się w zależności od temperatury na zewnątrz. W ocenie powoda nie bez znaczenia jest fakt, że w celu zabezpieczenia przed przeciekaniem dachu w razie uszkodzenia dachówki zastosowana jest membrana paroprzepuszczalna, która pozwala na sprawne usuwanie ewentualnej wilgoci z wnętrza budynku. Powód podkreślił, że mimo małego kąta nachylenia dachu nawet w okresie jesiennym, kiedy opady deszczu są najbardziej intensywne przy dużej prędkości wiatru „cofka” nie występuje. Ponadto po dokonaniu ponownej analizy prawidłowości realizacji okazało się, że (...) S.A. w co najmniej 4 miejscach zamontowała rury spustowe, odprowadzające wodę z dachu, o średnicy 82 mm, a powinna była zamontować rury o średnicy 102 mm. Średnica rur spustowych ma niewątpliwie wpływ na odbiór wody z dachu w przypadku bardziej intensywnych deszczów. Powód zarzucił, że zakres robót wykonanych na dachu w ramach gwarancji wskazuje, że nie mają one nic wspólnego z kątem nachylenia dachu lub też z doбором dachówki, są zaś dowodem niechłujstwa podwykonawcy i chęcią osiągnięcia nienależnego wynagrodzenia za pracę wadliwie wykonaną. Zakres robót wskazuje, że wykonanie dachu było obarczone wadami w wykonaniu, w konsekwencji prowadzącymi do przeciekania. Powód zakwestionował jakoby pozwana spółka podejmowała się działań wykraczających poza jej obowiązki umowne, ponieważ (...) S.A. nie realizuje nawet obowiązków, którymi jest obciążona na podstawie umowy, powód też nie zgodził się ze stanowiskiem strony pozwanej, że nie poniósł szkody. Zaznaczył, że przez opieszale działanie strony pozwanej utrzymywał się stan przeciekania dachu i zawilgocenia poddasza, na którym znajduje się szereg urządzeń elektrycznych, w tym urządzeń klimatyzacyjnych, jak również instalacja elektryczna. Pomimo monitów strona pozwana nie spieszyła się, podejmując jedynie pozorowane działania, symulujące usuwanie wad i dopiero naliczenie kar umownych spowodowało, iż pozwana spółka podjęła działania zmierzające do usunięcia wad.

Na rozprawie w dniu 6 lutego 2019 r. (k. 1073-1074v) strony podtrzymały dotychczasowe żądania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 maja 2012 r. Archiwum Państwowe w Z. reprezentowane przez Dyrektora, zawarł z pozwanym - (...) S.A. z siedzibą w W. umowę nr (...) na ukończenie budowy nowego obiektu Archiwum Państwowego w Z. wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem niezbędnym do jego funkcjonowania, na działce nr (...) w obrębie Z., która stanowi własność Skarbu Państwa w trwałym zarządzie Archiwum Państwowego w Z..

Umowę zawarto w wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego.

Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu w dniu 12 kwietnia 2012 r. w siedzibie zamawiającego oraz na stronie internetowej.

Wartość zamówienia została ustalona w dniu 4 kwietnia 2012 r. na kwotę netto 7.244.202,96 zł na podstawie kosztorysów inwestorskich. Termin składania ofert upłynął w dniu 26 kwietnia 2012 r. Przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia w wysokości 8.910.369,64 zł brutto.

Jako najkorzystniejszą wybrano ofertę pozwanej firmy (...) S.A., która zaoferowała wykonanie zamówienia za cenę 6.764.990,90 zł brutto. Było to wynagrodzenie ryczałtowe, za cały obiekt. Pozwany zobowiązał się do zrealizowania przedmiotu zamówienia w terminie do 30 września 2013 r. i udzielił gwarancji opisanych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, z zastrzeżeniem, iż wszystkie terminy gwarancji biegną od daty podpisania protokołu bezusterkowego odbioru końcowego.

Na podstawie § 3 zawartej Umowy Zamawiający - Skarb Państwa - Archiwum Państwowe w Z. zamówił, a wykonawca - (...) S.A. z siedzibą w W. przyjął do wykonania zakres robót obejmujący: „ukończenie budowy nowego obiektu Archiwum Państwowego w Z. wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem” w zakresie niezbędnym dla jego funkcjonowania i uzyskania pozwolenia na użytkowanie, opisanym w komplecie dokumentacji projektowej, wyszczególnionej w Spisie dokumentacji projektowej stanowiącej załącznik nr 2 do umowy, w tym między innymi: 2. Obiekt kubaturowy, część B. Stan surowy (...) 2.2. Dach nad częścią A+ B.

Zgodnie z tabelą zadań i cen „2. Obiekt kubaturowy. Część B. Stan surowy. 2.1. Prace uzupełniające i poprawkowe po dotychczasowym wykonawcy robót, obejmujące: ścianki działowe i nadproża, podłóża betonowe posadzek, kanały wentylacyjne pozwany jako wykonawca ocenił na kwotę 100.798,36 zł, udział procentowy w cenie ofertowej to 1,49%;

2.2. Dach nad częścią A+B: prace uzupełniające i poprawkowe po dotychczasowym wykonawcy robót (5% całości dachu), pokrycie dachu blachówką z obróbkami blacharskimi, uzupełnienie istniejącej konstrukcji drewnianej o wiatrownice, kominy, pomosty kominiarskie, kłapa dymowa, drabinki itp. oraz rury spustowe wody deszczowej, wyceniono na kwotę 249.628,16 zł, udział procentowy w cenie ofertowej - 3,69%.

Wykonawca oświadczył, że zapoznał się z umową i warunkami realizacji niniejszej umowy i nie wniósł do nich zastrzeżeń (§ 5 pkt 2) a nadto oświadczył, że otrzymał od zamawiającego dokumentację projektową oraz inną określoną w załączniku nr 2 do niniejszej umowy oraz kopię pozwoleń na budowę zawartych w Decyzji Prezydenta Miasta Z. nr 588/10 z 17 września 2010 r. zmienionej Decyzją Prezydenta Miasta Z. z 29 listopada 2010 r. i wykona na jej podstawie przedmiot zamówienia, a także że nie wnosi do niej zastrzeżeń (pkt 3). Ponadto oświadczył, że zapoznał się z zakresem robót opisanym dokumentacją projektową, a także, że uzyskał wyczerpujące informacje o warunkach istniejących na terenie nieruchomości, na której mają być wykonane roboty, zapoznał się z zakresem robót ukończonych i nieukończonych na budowie oraz zapewnił, że otrzymane informacje umożliwiły ocenę zakresu robót, warunków i czasu koniecznego do należytego wykonania zadania oraz pozwoliły na dokonanie ostatecznej kalkulacji wynagrodzenia. W związku z powyższym wykonawca nie będzie wnosił roszczeń finansowych związanych z ewentualnym zwiększeniem zakresu robót (w stosunku do jego oferty) a będącego wynikiem nieścisłości w dokonanych przez niego ustaleniach stanu faktycznego albo niedostatecznego zapoznania się z dokumentacją (§ 6 Umowy).

Na podstawie § 7 ust. 2 umowy ustalono, że jakkolwiek błąd lub przeoczenie (opuszczenie) przy sporządzaniu Tabeli Zadań i Cen nie zwalnia wykonawcy od obowiązku ukończenia wszelkich robót objętych Dokumentacją projektową i Specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót.

Stosownie do § 9 przedmiotowej umowy wykonawca zobowiązał się przede wszystkim do wykonania wszelkich robót i dostarczenia materiałów, urządzeń i wyposażenia niezbędnego do zrealizowania zadania, zapewnienia odpowiedniego nadzoru i kierownictwa oraz umożliwienia zamawiającemu i osobom go reprezentującym zapoznanie się w każdym czasie z wszelkimi dokumentami, które będą odzwierciedlały przebieg robót, a także bieżącego informowania zamawiającego o wszystkich istotnych sprawach dotyczących realizacji zadania. Ponadto wykonawca miał usuwać

wady stwierdzone w okresie gwarancji w terminie ustalonym przez zamawiającego oraz przygotować dokumentację powykonawczą budowy i inne niezbędne dokumenty.

Strony ustaliły, że w związku z realizacją zamówienia przeprowadzane będą odbiory częściowe, w których dokonywany będzie odbiór zadań i podzadań lub części zadań i podzadań określonych w Tabelarycznym harmonogramie rzeczowo-finansowym rozliczeń miesięcznych, a na wykonane prace i użyte materiały wykonawca udzielił gwarancji jakości. Termin jej biegł od daty podpisania bezusterkowego odbioru końcowego robót. Strony ustaliły, iż termin gwarancji wynosi na elementy konstrukcyjne budynku, pokrycie dachu wraz z odwodnieniem elewację zewnętrzną, roboty instalacyjne wraz z ich technicznym wyposażeniem wszystkie roboty konieczne do wykonania instalacji technicznych związanych z przedmiotowym zadaniem, ujętych w projektach branżowych budowlanych i wykonawczych, które stanowią przedmiot zamówienia, liczonej od daty przekazania obiektu do użytkowania na okres 60 miesięcy.

Wykonawca miał zapewnić możliwość zgłaszania wad 8 godzin na dobę, w godzinach od 8:00 do godziny 16:00, od poniedziałku do piątku, drogą telefoniczną za potwierdzeniem poprzez wysłanie faksu. Wykonawca zobowiązał się do przystąpienia do usunięcia wad w ciągu 48 godzin od momentu ich zgłoszenia przez zamawiającego, a w przypadku elementów zagrażających bezpieczeństwu obiektów i ludzi - niezwłocznie. Natomiast zakończenie usunięcia wad miało nastąpić w terminie ustalonym przez zamawiającego.

Zamawiający w okresie gwarancji i rękojmi został uprawniony do usunięcia na koszt wykonawcy wad nieusuniętych przez niego w uzgodnionym terminie.

Strony przewidziały również, że zamawiającemu będą przysługiwały kary umowne. Zgodnie bowiem z § 58 ust. 1 lit. b umowy wykonawca zobowiązał się zapłacić zamawiającemu jako karę umowną za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym lub w okresie gwarancji kwotę w wysokości 0,1% wynagrodzenia ryczałtowego brutto wykonawcy określonego w § 34 niniejszej umowy, za każdy dzień opóźnienia, liczonej od dnia wyznaczonego na usunięcie wad.

W § 58 ust. 2 pkt 2 umowy strony przewidziały możliwość dochodzenia odszkodowania uzupełniającego przewyższającego wysokość kar umownych na zasadach ogólnych kodeksu cywilnego.

(dowody:

- ogłoszenie o zamówieniu k. 22-27;
- protokół postępowania w trybie przetargu nieograniczonego k. 28-36;
- Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia k. 39;
- oferta pozwanego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wraz z załącznikami k. 209-247;
- umowa nr (...) z załącznikami k. 293- 525, aneks nr (...), k. 531)

Przekazanie terenu budowy nastąpiło w dniu 22 maja 2012 r.

Pozwany dokonał wyboru dachówki ceramicznej typu (...). Zwracając się w lipcu 2012 roku o akceptację dachówki jako materiału do wbudowania, poinformował stronę powodową, że zdaniem wykonawcy żadna dachówka przy tak małym kącie nachylenia nie zapewnia pełnej szczelności i mogą wystąpić drobne skroplenia bez zastosowania dodatkowej izolacji szczelnej pod dachówką, typu folia lub membrana.

Pismem z dnia 9 stycznia 2013 r. pozwany zgłosił zastrzeżenie w sprawie montażu modułowych drabinek przeciwśniegowych. W odpowiedzi powód wyjaśnił, że położenie drabinek przeciwśniegowych projektant uznał za konieczne ze względów bezpieczeństwa.

W dniu 30 listopada 2012 r. został podpisany przez przedstawicieli stron protokół częściowego odbioru robót nr (...).

Protokołem tym dokonano odbioru robót m. in. dla zadań dotyczących pokrycia dachu dachówką z obróbkami blacharskimi; uzupełnienia istniejącej konstrukcji drewnianej o wiatrownice; kominy, pomosty kominiarskie, kłapa dymowa, rury spustowe wody deszczowej.

Protokół końcowy odbioru wykonania zamówienia podpisano w dniu 1 października 2013 r.

Komisja stwierdziła, że przedmiot odbioru nie posiada wad trwałych nie dających się usunąć.

Pozwany wniósł o zwiększenie ostatecznej wartości przedmiotowego zamówienia o wartość robót dodatkowych.

Archiwum Państwowe przejęło obiekt w użytkowanie w dniu 1 października 2013 r. ale wkrótce okazało się, że dach obiektu miejscowo przecieka.

Wskutek zaistniałych okoliczności Dyrektor T. D. wezwał pozwaną spółkę telefonicznie i ustnie do usunięcia usterek na połąci dachowej.

Wykonawca wykonał część robót, które miały zlikwidować przyczyny przecieków. Pismem z dnia 18 czerwca 2014 r., powiadomiono powoda o wykonaniu zgłoszonych usterek połąci dachowej. Prace obejmowały: wymianę uszkodzonych dachówek, zakończenie czapką i wywiewkami trójkanałowego komina wentylacji grawitacyjnej, poprawienie obróbki kłapy dymowej, wyregulowanie spodka rynny od strony północnej, doszczelnienie obróbki trzonów kominowych czerpni i wyrzutni powietrza.

Naprawy okazały się nieskuteczne, co okazało się przy kolejnych opadach deszczu, gdyż dach nadal przeciekał.

W związku z tym Dyrektor pismem z dnia 15 października 2014 r. zwrócił się do przedstawiciela pozwanej spółki domagając się przybycia celem określenia zakresu niezbędnych robót koniecznych do usunięcia wad oraz ustalenia terminu ich wykonania.

Mimo zapewnień ze strony pozwanego, usterki nie zostały usunięte.

Dyrektor prowadzonego Archiwum pismem z dnia 14 stycznia 2015 r. zwrócił się do pozwanego i wskazał zaistniałe w budynku wady, w tym również dotyczące pokrycia dachowego i nieprawidłowo zamontowanych: rynny i rury spustowej w północnej i północnozachodniej budynku. Zwrócił nadto uwagę na to, że stwierdzono przecieki wody deszczowej w kilku miejscach, które były już naprawiane wielokrotnie, co nie przyniosło rezultatu. W odpowiedzi na zgłoszenie powoda, przedstawiciel pozwanego K. G., po przeprowadzonej wizji zadeklarował, że usterki zostaną usunięte do dnia 28 lutego 2015 r.

Z uwagi na fakt, że pozwany nie wywiązał się ze złożonej obietnicy, powód pismem z dnia 25.03.2015 r. zawezwał pozwanego do wykonania wszystkich wnioskowanych napraw, także dachu, wskazując ostateczny termin na dzień 24 kwietnia 2015 r. Powód zastrzegł, że w przypadku nieusunięcia usterek w ustalonym terminie Archiwum Państwowe zostanie zmuszone do naliczenia i żądania zapłaty kar umownych.

W dniu 24 kwietnia 2015 r. Dyrektor, po jego telefonie wskazującym na koniec terminu otrzymał drogą e-mail kilka godzin później pismo, w którym przedstawiciel pozwanego K. G. poinformował, że pracownicy firm podwykonawczych zakończyli usuwanie usterek wyszczególnionych w piśmie z dnia 25 marca 2015 r.

Powód sprawdził efekty wykonanych prac i uznał, że w zasadzie nie dokonano żadnej naprawy, gdyż pracownicy wykonywali pracę ponad godzinę, była to próba naprawienia prac, o czym pisemnie zawiadomił pozwanego. W odpowiedzi na zgłoszone uchybienia K. G. wyraził wolę weryfikacji skuteczności prac dekarских na dachu i zaproponował wspólne oględziny.

Dnia 28 kwietnia 2015 r. zauważono rozległe zacieki na poddaszu. Powód kolejny raz wezwał pozwaną spółkę do usunięcia istniejących wciąż wad.

W dniu 5 maja 2015 r. K. G. stwierdził, że prace zostały wykonane prawidłowo, zaproponował jednak termin weryfikacji wykonanych robót i usunięcia potencjalnych niedociągnięć do dnia 4 czerwca 2015 r. Uzgodnione terminy usunięcia wad upłynęły bez efektu, nie usunięto zasygnalizowanych usterek. Wobec powyższego powód dnia 15 maja 2015 r. zlecił Z. T. (1), posiadającemu uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robót bez ograniczeń w ilości konstrukcyjno-budowlanej, przeprowadzenie przeglądu technicznego budynku Archiwum Państwowego. W wyniku wizji lokalnej, która odbyła się w dniach 15 i 18 maja 2015 r. stwierdził on w rejonie kominów, klapy dachowej i okna wjazdu dachowego nieudolne próby doszczelniania dachu przez naklejanie łąt na dachówki oraz potwierdził wadliwość rynny.

Protokół został dostarczony przedstawicielowi pozwanego w następstwie czego pozwana spółka zleciła usunięcie wad dachu, rynny oraz rur spustowych firmie budowlanej (...). Prace zostały wykonane do 10 czerwca 2015 r. Protokół odbioru tychże robót został sporządzony i podpisany przez inwestora oraz wykonawcę.

Pomiędzy 24 kwietnia 2015 r. a 10 czerwca 2015 r. upłynęło 47 dni. Powód pismem z dnia 17 sierpnia 2015 r. wezwał pozwaną spółkę do zapłaty kary umownej za opóźnienie w usunięciu wad w wysokości 317.954,53 zł obliczonej na podstawie ustaleń umownych pomiędzy stronami. Wezwanie zostało doręczone stronie pozwanej 20 sierpnia 2015 r. Powód wyznaczył stronie pozwanej termin 28 dni od otrzymania wezwania na dokonanie zapłaty wskazanej kwoty. Termin zapłaty upłynął bezskutecznie w dniu 17 września 2015 r.

W uzasadnieniu podniesiono, iż obiekt został przyjęty 1.10.2013 r. gdy tymczasem kilka miesięcy później w okresie opadów jesiennych i zimowych zauważono, że dach został wykonany niewłaściwie, a usterki zostały usunięte ze znacznym opóźnieniem co obliguje do żądania kary umownej.

(dowody:

- protokół przekazania terenu budowy k. 526-530;
- karty zatwierdzenia materiałowego k. 805 i k. 810;
- dziennik budowy k. 806-807v;
- korespondencja w sprawie drabinek przeciwśniegowych k. 808-809;
- projekt wykonawczy „Detale przejść dachowych” k. 804;
- dokumentacja projektowa „Rzut dachu-architektura” k. 849;
- protokół częściowego odbioru robót nr (...) wraz z protokołem rzeczowo-finansowym tom I, k. 532-548;
- protokół częściowego odbioru robót nr (...) wraz z dodatkowymi dokumentami tom II, k. 549-602;
- protokół końcowy wraz z załącznikiem k. 811-817;

- pismo pozwanego z dnia 18 czerwca 2014 r. k. 603;
- pismo powoda z dnia 15 października 2014 r. k. 604 oraz e-mail k. 605;
- pismo powoda z dnia 14 stycznia 2015 r. k. 607, e-mail k. 608;
- pismo przedstawiciela pozwanego z dnia 21 stycznia 2015 r. k. 609-610 i 13 lutego 2015 r., k. 611-612, e-mail k. 613;
- pismo powoda z dnia 25 marca 2015 r. k. 614-614v;
- e-mail pozwanego z dnia 24 kwietnia 2015 r. k. 616-617 oraz k. 621-622 oraz z dnia 6 maja 2015 r. k. 625-626;
- pismo powoda z dnia 24 kwietnia 2015 r. oraz e-mail k. 618-620, z dnia 30 kwietnia 2015 r. k. 623-624;
- protokół z przeglądu technicznego k. 627-628;
- protokół technicznego odbioru robót z dnia 12 czerwca 2015 r. k. 664;
- pismo powoda z dnia 17 sierpnia 2015 r. k. 665-667;
- nota obciążeniowa nr (...) k. 668;
- częściowe zeznania świadków: M. C. k. 903-904v, M. P. k. 904v-905, M. Ś. k. 905-905v, K. G. k. 905v- 906v, R. S. k. 906v, M. K. k. 906v-907, P. G. k. 907-907v, R. S. (1) k. 908-908v na rozprawie w dniu 17 maja 2017 r., S. K. k. 917-919v;
- zeznania świadków: Z. T. (1) k. 915v-917v, M. S. (1) k. 902-903 i D. D. (1) k. 901v-902;
- zeznanie Dyrektora prowadzącego Archiwum na rozprawie w dniu oraz w dniu 6 lutego 2019 r. k. 1073v-1074v, z powołaniem na wyjaśnienia złożone na rozprawie w dniu 13 września 2017 r. k. 922-924).

Występujące wcześniej i aktualnie przecieki zostały spowodowane wadliwym wykonaniem obróbek kominów, a także detali dekarских. Wystąpiły nieszczelności w pokryciu dachowym, membranie, a szczególnie w obróbkach blacharskich kominów i czerpni ponad dachem. Wadliwe jest także ukształtowanie spadków i wyprofilowanie rynien na okapach wszystkich połaci dachu. Projekt był poprawny, zgodny ze sztuką budowlaną oraz zaleceniami producenta. Projektant nie musiał przewidywać dodatkowego zabezpieczenia połaci w tym zakresie.

Powstawanie skroplin i zacieków nie jest spowodowane różnicą temperatur, z uwagi na to, że na poddaszu nie występują pomieszczenia użytkowe, takie jak: łazienka czy kuchnia, które mogłyby generować duże ilości pary wodnej.

Zainstalowanie drabinek śniegowych, położenie budynku, kąt pochylenia połaci dachu oraz zastosowanie pokrycia z dachówki i wykonanie membrany dachowej nie są przyczyną zawilgocenia i przecieków na poddaszu przedmiotowego budynku.

Pozwana spółka wykonała prace zgodnie z projektem, jednak w wielu miejscach niefachowo i niestarannie, pozostawiając pęknięcia i dziury. Sposób usuwania usterek nie był prawidłowy. Zacieki mogły spowodować degradację innych elementów konstrukcyjnych oraz uszkodzenia urządzeń technicznych na poddaszu. Wadliwie wykonane obróbki blacharskie, nieszczelna membrana dachowa oraz wadliwe odwodnienie dachu powodowało i nadal powoduje zacieki w budynku.

Rodzaj zastosowanej dachówki nie miał żadnego wpływu na przeciekanie dachu.

(dowody:

- opinia biegłego k. 947-967, opinia uzupełniająca nr 1 k. 995-998, opinia uzupełniająca nr 2

k. 1018-1020, opinia uzupełniająca nr 3 k. 1032-1036;

- zeznanie biegłego G. M. (1) na rozprawie w dniu 24 października 2018 r. k. 1053-1054v).

Sąd zważył, co następuje:

Wytoczone powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości, a zgłoszone przez stronę pozwaną ewentualne żądanie miarkowania kary umownej nie znalazło uzasadnienia.

Strony łączyła umowa nr (...) na ukończenie budowy nowego obiektu Archiwum Państwowego w Z. wraz z zagospodarowaniem terenu i wyposażeniem niezbędnym do jego funkcjonowania, na działce nr (...) w obrębie Z., która stanowi własność Skarbu Państwa w trwałym zarządzie Archiwum Państwowego w Z..

Z postanowień umowy wynika między innymi, że strony wprowadziły sankcję za niewykonanie umowy w terminie. W § 58 ust. 1 lit. b wykonawca - (...) S.A. zobowiązał się zapłacić zamawiającemu - Archiwum Państwowemu w Z. jako karę umowną za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym lub w okresie gwarancji kwotę w wysokości 0,1% wynagrodzenia ryczałtowego brutto wykonawcy określonego w § 34 niniejszej umowy, za każdy dzień opóźnienia, liczonej od dnia wyznaczonego na usunięcie wad. Strona pozwana zapoznała się z warunkami umowy i zaakceptowała je.

Strona pozwana w postępowaniu konsekwentnie zaprzeczała jakoby doszło do nienależytego wykonania umowy skutkującego naliczeniem kar umownych, a jedynie z ostrożności procesowej, w przypadku gdyby z opinii biegłego wynikało, że przyczyną przeciekania dachu było wadliwe wykonanie robót przez stronę pozwaną, strona pozwana wniosła o miarkowanie kary umownej, co podtrzymała na ostatniej rozprawie wskazując na dysproporcję między wynagrodzeniem za ten etap budowy, a wysokością dochodzonej kary umownej.

Analizując przedmiotową sprawę należy podkreślić, że zastrzeżona w umowie stron kara umowna stanowi odzwierciedlenie regulacji art. 483 § 1 k.c. dopuszczającej możliwość zastrzeżenia w umowie swoistej sankcji cywilnoprawnej, jako formy naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. Zatem kara umowna jest dodatkowym zastrzeżeniem umownym, na które strony mogą wyrazić zgodę mając na względzie zasadę swobody umów. Kara umowna ma zrównoważyć negatywne dla wierzyciela konsekwencje wynikające z niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania i jako taka powiązana zostaje z woli stron z określoną postacią nienależytego wykonania zobowiązania, bądź jako następstwo niewykonania zobowiązania.

Postępowanie prowadzone po wniesieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty nie wykazało, aby „nie zaistniały przesłanki do naliczenia kar umownych”. Postępowanie dowodowe wykazało, iż pozwany pozostawał w zwłóce z usunięciem usterek,

a nawet, co wynika z opinii biegłego sądowego G. M. (1), usunięte zostały niestarannie, niefachowo i w dalszym ciągu dochodzi do przeciekania miejscowo dachu.

Zakres odpowiedzialności z tytułu kary umownej objętej regulacją art. 483 § 1 k.c. pokrywa się z zakresem ogólnej odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c.) wynika tak z celu kary umownej, jak i umiejscowienia przepisów jej dotyczących w kodeksie cywilnym. Zgodnie z art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody.

Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana (art. 484 § 2 k.c.). Dłużnik może bowiem żądać zmniejszenia kary umownej, gdy jest ona niewspółmierna do poniesionej przez wierzyciela szkody (por. SN w wyroku 30 grudnia 1977 r. IV Cr 503/77, OSN 1978, Nr 10, poz. 185). W art. 484 § 2 k.c. ustawodawca wskazał dwie przesłanki zmniejszenia kary umownej, nazywanego powszechnie miarkowaniem, są to: wykonanie zobowiązania w znacznej części oraz rażąco wygórowanie kary. Obie przesłanki są równorzędne, stąd wystąpienie którejkolwiek z nich uzasadnia miarkowanie kary umownej. Miarkowanie kary umownej zastrzeżonej na wypadek zwłoki w spełnieniu całości świadczenia jest co do zasady dopuszczalne także ze względu na wykonanie przez dłużnika zobowiązania w znacznej części. Trzeba jednak podkreślić, że zmniejszenie kary z powołaniem się na tę przesłankę zależy od konkretnych okoliczności faktycznych, które pozwalają ocenić czy, i ewentualnie w jakim stopniu, częściowe wykonanie robót przed popadnięciem w zwłokę zaspokajało interes wierzyciela (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2011 r. II CSK 318/10, LEX nr 784914, OSNC-ZD 2011/4/80). Jeśli chodzi o rażąco wygórowanie ustawodawca nie wskazał kryteriów istotnych dla oceny rażącego wygórowania kary umownej. Kryteria te nie są wprawdzie postrzegane jednolicie, jednak zarówno w orzecznictwie, jak i w doktrynie przyjmuje się, że sama relacja między stawką procentową stanowiącą podstawę określenia wysokości zastrzeżonej kary umownej a stawkami procentowymi stosowanymi w obrocie przy zastrzeganiu takich kar nie może stanowić kryterium oceny, czy zastrzeżona kara jest rażąco wygórowana. Przy rozstrzyganiu o miarkowaniu kary umownej z powodu jej nadmiernego wygórowania należy bowiem uwzględniać okoliczności danego wypadku.

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy w ocenie Sądu kara umowna w żądanej wysokości, naliczona przez powoda jest uzasadniona i będzie stanowić dla pozwanego właściwą sankcję za nieterminowe wykonanie zobowiązania. Godzi się tu zauważyć, że Dyrektor Archiwum Państwowego wielokrotnie zwracał się do strony pozwanej w sprawie dostrzeżonych usterek kierując do przedstawiciela pozwanej spółki w różnej formie i trybie informacje o usterkach oraz wezwania do ich usunięcia, zachowując zarówno formę pisemną jak również za pośrednictwem innych dostępnych środków, poprzez telefon czy też wiadomości e-mail w okresie kilku miesięcy. Jednak pozwany opieszale i lekceważąco podchodził do prac naprawczych dachu. Pomimo wielu powiadomień o występujących wadach nie zgłaszał się w uzgodnionych terminach, a podejmując się napraw, wykonywał je niestarannie, co w konsekwencji prowadziło do uznania ich jako nieskuteczne. Powód korespondował i rozmawiał z przedstawicielami pozwanej spółki i dopiero nie widząc szansy na pozytywne załatwienie sprawy wyznaczył ostateczny termin na usunięcie usterek technicznych dachu budynku Archiwum Państwowego, oznaczając go na dzień 24 kwietnia 2015 r. To także okazało się bezcelowe, ponieważ wnioskowana przez powoda naprawa powierzchni dachu, rynny i rury spustowej została ostatecznie zakończona w pierwszej połowie czerwca 2015 roku, zatem powód był uprawniony do zażądania od pozwanego kary umownej. Ponadto z uwagi na fakt, że pomiędzy dniem 24 kwietnia 2015 r. a dniem 10 czerwca 2015 r. upłynęło 47 dni, pozwany pozostawał w zwłoce. Skoro strony uznały regulacje umowne, powód miał prawo domagać się od pozwanego kary umownej w wysokości 0,1% wynagrodzenia ryczałtowego brutto, za każdy dzień opóźnienia, liczone od dnia wyznaczonego na usunięcie wad, stwierdzonych przy odbiorze końcowym lub w okresie gwarancji. Nie ulega wątpliwości, że świadczenie obwarowane karą umowną w niniejszej sprawie zostało wykonane niezgodnie z treścią zawartej umowy, tj. po ustalonym terminie po wielokrotnych wezwaniach, monitach i rozmowach. Wobec tego należy przyznać słuszność powodowi, ponadto podkreślić należy, że przez opieszałość, bierność wykonawcy utrzymywał się stan przeciekania dachu i zawilgocenia poddasza, co powodowało

uzasadnione obawy, że w każdej chwili może ten stan doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia urządzeń i instalacji elektrycznych, w tym urządzeń klimatyzacyjnych, które są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania archiwum.

Nie ulega też wątpliwości, iż aktywność dyrekcji i pracowników archiwum przez wiele miesięcy m.in. D. D., Z. T., M. S. skupiona była na wymuszaniu, ponagłaniu, informowaniu przedstawicieli pozwanej spółki, niepotrzebnie absorbując czas i uwagę kierownictwa, co można traktować w kategorii szeroko rozumianą szkodę po stronie powoda. Zresztą dopiero naliczenie kar umownych spowodowało, że pozwana podjęła działania, a właśnie ta instytucja (kar umownych) ma na celu motywowanie wykonawcy nie tylko do wykonania zobowiązania, ale do wykonania go w omówionym terminie.

Należy też zaznaczyć, iż faktycznie powód nie działał formalistycznie, zanim zastrzegł termin do usunięcia ostatecznego wad na dzień 24.04.2015 r., przeprowadzał rozmowy, komunikował się, prosił, żądał. Termin wskazany w piśmie z dnia 25.03.2015 r. był terminem miesięcznym, a sam czas wykonania tych napraw, najpierw markowanych okazał się bardzo krótki.

Sąd wziął pod uwagę wszelkie ustalone w sprawie okoliczności, które zwykle stanowią kryteria zmniejszenia kary umownej jednak nie zdecydował się na jej zredukowanie.

Należy tu mieć na względzie, że powód zgłaszał spółce (...) S.A. zastrzeżenia do prac związanych z usuwaniem zaistniałych wad jak i do przebiegu realizacji całej inwestycji, pozwany nie chciał uznać swojej odpowiedzialności, także na etapie postępowania sądowego upierając się przy stanowisku co do braku zawinienia występujących usterek.

Nie można zgodzić się z twierdzeniami pozwanego jakoby za powstanie zawilgocenia odpowiedzialny był powód, a pozwana spółka wykonała swoje zobowiązanie prawidłowo i nie naraziła powoda na żadną szkodę. Przecieki i uszkodzenia w połaci dachowej powstały na skutek nieprofesjonalnego usuwania usterek przez pozwaną spółkę, ponadto zacieki mogły powodować degradację innych elementów konstrukcyjnych oraz urządzeń technicznych na poddaszu, co może okazać się w przyszłości. Należy tu wskazać, że celem kary umownej jest należyte wykonanie zobowiązania, a miarkowanie kary umownej nie może prowadzić do zniweczenia jej charakteru i celu. Ugruntowane jest stanowisko, że obok funkcji kompensacyjnej i uproszczającej dochodzenie naprawienia szkody, kara umowna ma również charakter stymulujący. Wyraża się to w tym, że zastrzeżenie kary umownej ma mobilizować dłużnika do prawidłowego wykonania zobowiązania.

W ocenie Sądu powód należycie wykazał podstawy swojego roszczenia, zaś pozwany nie zdołał udowodnić swoich racji i nie przekonał Sądu.

Sąd swoje zważenia oparł na zebranych w sprawie materiale dowodowym przede wszystkim w postaci przedłożonych dokumentów, a także zeznań Dyrektora Archiwum Państwowego w Z., z zeznań przesłuchanych świadków, a w szczególności Z. T. (1), M. S. (1) i D. D. (1), którym dał wiarę, gdyż zeznania te były logiczne, spójne oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, a w szczególności z opinią biegłego sądowego z zakresu budownictwa G. M., którego to opinię - ocenił jako rzetelną, profesjonalną i niepodważalną.

Sąd z dużą ostrożnością ocenił zeznania świadków strony pozwanej, albowiem świadkowie ci, głównie pracownicy wykonujący niewłaściwie swoje prace, próbowali przerzucić odpowiedzialność za przeciek dachu na inne zdarzenia, co nie znalazło potwierdzenia w opinii biegłego. Natomiast zeznania świadków: R. S. (2), M. P. nie wniosły niczego istotnego do sprawy.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

Orzeczenie o kosztach znajduje podstawę w art. 98 k.p.c.

Powód, jako Skarb Państwa, zwolniony był od opłaty od pozwu, jednak wobec złożonego wniosku dowodowego, związanego z dopuszczeniem dowodu z opinii biegłego, uiszczył zaliczkę na koszty biegłego w kwocie 2.000 zł (k. 925), którą wobec wygranej należało zasądzić zwrot od pozwanego.

Wobec kosztów opinii biegłego, związanych z wydaniem opinii podstawowej i trzech opinii uzupełniających, wynagrodzenie dla biegłego przedstawia się na kwotę 3.832,49 zł (2.646,11 zł plus 365,04 zł plus 228, 15zł plus 410, 67 zł plus 182,52 zł), co wobec uiszczenia zaliczki przez stronę pozwaną, zostało pokryte z zaliczek, a pozwanemu przysługuje zwrot kwoty 167, 51 zł.

Stosownie do treści art. 113 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należało ściągnąć niewiszczoną opłatę stosunkową od pozwu w wysokości 5% wartości przedmiotu sporu, tj. kwotę 15.898 zł.

Wobec reprezentacji strony powodowej przez Radę Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w pkt. 3 wyroku zasądzone zostały należności w kwocie 14.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając na uwadze powyższe zważenia, orzeczono jak w sentencji wyroku.